

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2015. GODINU
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
KALDERA COMPANY D.O.O. LAKTAŠI**

JUN 2016. GODINE

Kopija broj: 1

S A D R Ž A J

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
BILANS USPJEHA	5
IZVJEŠTAJ O OSTALIM DOBICIMA I GUBICIMA PERIODA.....	6
BILANS STANJA	7
BILANS TOKOVA GOTOVINE	8
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	9
1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU.....	10
2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	10
3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE	18
5. PRIHODI OD PRODAJE ROBE.....	20
6. PRIHODI OD PRODAJE UČINAKA	20
7. POVEĆANJE (SMANJENJE) VRIJEDNOSTI ZALIHA UČINAKA	20
8. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE	20
9. TROŠKOVI MATERIJALA	21
10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI.....	21
11. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	21
12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA.....	21
13. NEMATERIJALNI TROŠKOVI (BEZ POREZA I DOPRINOSA)	22
14. FINANSIJSKI RASHODI.....	22
15. OSTALI PRIHODI.....	22
16. POREZ NA DOBIT	23
17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA.....	23
18. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	24
19. ZALIHE I DATI AVANSI	24
20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	24
21. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	25
22. OSNOVNI KAPITAL	25
23. OBAVEZE PO EMITOVANIM DUGOROČNIM HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI.....	25
24. DUGOROČNI KREDITI	26
25. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE.....	27
26. OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	27
27. OBAVEZE ZA ZARADE I NAKNADE ZARADA.....	27
28. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA.....	28
29. POTENCIJALNE OBAVEZE	28
30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA.....	28
31. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA.....	29
32. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	30

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Vlasniku privrednog društva Kaldera Company d.o.o. Laktaši

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja privrednog društva „Kaldera Company“ d.o.o. Laktaši (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnov za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Vlasniku privrednog društva Kaldera Company d.o.o. Laktaši (nastavak)

Osnove za mišljenje sa rezervom

Nismo prisustvovali popisu zaliha sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, s obzirom da je popis bio izvršen prije našeg imenovanja za revizora Društva. Zbog prirode računovodstvenih evidencija, nismo bili u mogućnosti da se drugim revizorskim postupcima uvjerimo u količine zaliha na taj dan. Imajući u vidu da stanje zaliha utiče na utvrđivanje rezultata poslovanja Društva i tokove gotovine, nismo bili u mogućnosti da utvrdimo da li su možda bile neophodne korekcije rezultata tekućeg perioda u bilansu uspjeha i neto tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti u bilansu tokova gotovine.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 18 uz finansijske izvještaje, dugoročni finansijski plasmani iskazani na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od 3.063.898 KM, nisu testirani za obezvrjeđenje na dan sastavljanja finansijskih izveštaja u skladu sa zahtjevima MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje". Na osnovu raspoložive dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da potvrdimo nadoknadivost priznatih plasmana, niti da kvantifikujemo potencijalne efekte odstupanja od navedenog standarda na finansijske izvještaje Društva za 2015. godinu.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja navedenih u Osnovama za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na činjenicu objelodanjenu u napomeni 29 uz finansijske izvještaje da potencijalne obaveze Društvo po Ugovoru o prodaji udjela iznose 7.529.946 KM. Prema navedenom Ugovoru, Društvo će biti dužno da vrati kupcu navedeni iznos ukoliko ne budu ispunjeni svi naknadni uslovi iz ovog Ugovora. Društvo je dostavilo dokaz o ispunjenju naknadnih uslova i smatra da ovaj Ugovor neće prouzrokovati materijalno značajne odlive po Društvo. Po ovom pitanju, nije izražena rezerva u našem mišljenju.

Banja Luka, 29.jun 2016. godine

CONFIDA REVIZIJA BANJA LUKA d.o.o.

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA
ZA PERIOD 01.01. - 31.12.2015. GODINE

Bilansne pozicije	Napomene	2015. u KM	2014. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe	5	716.717	5.333.564
Prihodi od prodaje učinaka	6	12.287.509	15.935.139
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	7	4.100.248	-
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	7	-	(1.552.256)
Ostali poslovni prihodi		23.355	143.256
		<u>17.127.829</u>	<u>19.859.703</u>
Poslovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodane robe	8	302.853	4.449.999
Troškovi materijala	9	9.456.068	7.582.991
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10	1.895.276	2.067.825
Troškovi proizvodnih usluga	11	1.956.322	1.524.255
Troškovi amortizacije i rezervisanja	12	961.111	1.033.152
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	13	814.304	1.128.014
Troškovi poreza		91.477	169.454
		<u>15.477.411</u>	<u>17.955.690</u>
		1.650.418	1.904.013
Poslovni dobitak			
Finansijski prihodi		701	988
Finansijski rashodi	14	(1.369.769)	(1.840.497)
Ostali prihodi	15	250.840	690.845
Ostali rashodi		(205.362)	(187.798)
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		103.652	158.318
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		(129.080)	-
		<u>301.400</u>	<u>234.502</u>
Dobitak prije oporezivanja			
Porez na dobit	16	(74.163)	(17.029)
		<u>227.237</u>	<u>217.473</u>
Neto dobitak			

IZVJEŠTAJ O OSTALIM DOBICIMA I GUBICIMA PERIODA
ZA PERIOD 01.01. - 31.12.2015. GODINE

Bilansne pozicije	2015. u KM	2014. u KM
Neto dobitak perioda	227.237	217.473
Ostali dobiti u periodu	-	-
Ukupan neto dobitak	227.237	217.473

BILANS STANJA
NA DAN 31.12.2015. GODINE

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	20.250.328	21.159.638
Dugoročni finansijski plasmani	18	3.615.596	3.650.804
		<u>23.865.924</u>	<u>24.810.442</u>
Tekuća imovina			
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	19	16.055.833	12.816.807
Kratkoročna potraživanja	20	10.893.556	9.040.373
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21	380.800	41.269
Porez na dodatu vrednost		165.841	-
Aktivna vremenska razgraničenja		37.071	11.738
		<u>27.533.101</u>	<u>21.910.187</u>
UKUPNA AKTIVA		<u>51.399.025</u>	<u>46.720.629</u>
Kapital			
Osnovni kapital	22	1.012.000	1.012.000
Rezerve		312.932	312.932
Revalorizacione rezerve		4.354.725	4.417.235
Neraspoređeni dobitak		2.808.230	3.039.456
		<u>8.487.887</u>	<u>8.781.623</u>
Dugoročne obaveze			
Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	23	6.141.119	6.167.546
Dugoročni krediti	24	12.930.560	14.533.434
		<u>19.071.679</u>	<u>20.700.980</u>
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	25	13.615.736	6.906.058
Obaveze iz poslovanja	26	7.304.714	6.569.786
Obaveze za zarade i naknade zarada	27	409.755	350.629
Druge obaveze		1.191	
Porez na dodatu vrijednost		-	141.209
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		94.953	98.178
Obaveze za porez na dobitak		50.757	24.538
Pasivna vremenska razgraničenja	28	2.362.353	3.147.628
		<u>23.839.459</u>	<u>17.238.026</u>
UKUPNA PASIVA		<u>51.399.025</u>	<u>46.720.629</u>

BILANS TOKOVA GOTOVINE
ZA PERIOD 01.01.2015. - 31.12.2015. GODINE

	2015. u KM	2014. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	10.085.911	23.673.480
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	26.660	137.722
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	59.621	81.639
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(11.507.214)	(17.746.495)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(1.815.330)	(2.112.861)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(1.312.085)	(1.840.383)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(78.590)	(149.985)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(192.493)	(1.764.879)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(4.733.520)	278.238
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	8.286.570	
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	1.000	-
Odlivi po osnovu ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana	(3.065.917)	
Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	-	(44.311)
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme	(44.311)	(221.152)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	5.177.342	(265.463)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	1.629.301	-
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	5.960.511	17.799.617
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(1.398.697)	-
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(5.957.956)	(17.833.264)
Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	-	(38.262)
Odlivi po osnovu isplaćenih dividend	(337.450)	-
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(104.291)	(71.909)
NETO PRILIV/(ODLIV) GOTOVINE	339.531	(14.823)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	41.269	56.092
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	380.800	41.269

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA PERIOD 01.01.2015. - 31.12.2015. GODINE

	<i>Osnovni kapital</i>	<i>Revalorizacione rezerve</i>	<i>Ostale rezerve</i>	<i>Neraspoređeni dobitak</i>	<i>Ukupno</i>
					<u>u KM</u>
Stanje na dan 1.1.2014. godine	1.012.000	4.479.746	312.932	3.036.086	8.840.764
Neto dobitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	217.473	217.473
Objavljene dividende	-	-	-	(276.614)	(276.614)
Stanje na dan 31.12.2014. godine	1.012.000	4.479.746	312.932	2.976.945	8.781.623
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(125.020)	-	-	(125.020)
Neto dobitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	227.237	227.237
Neto dobitak perioda iskazan direktno u kapitalu	-	-	-	(58.503)	(58.503)
Objavljene dividende i drugi vidovi povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	(337.450)	(337.450)
Stanje na dan 31.12.2015. godine	1.012.000	4.354.726	312.932	2.808.229	8.487.887

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

“Kaldera Company” d.o.o. Laktaši (u daljem tekstu: Društvo) je osnovano 19.04.1994. godine kao Kaldera Company trgovačko društvo sa potpunom odgovornošću od strane fizičkog lica gospodina Milenka Čičića. Društvo je upisano u sudski registar broj 1-7201-00 pod oznakom i brojem rješenja U/I 594/94 kod Osnovnog suda u Banjoj Luci. Promjena naziva Društva u elektro proizvodno građevinsko preduzeće Kaldera Company sa potpunom odgovornošću je upisano u sudski registar broj 1-7201-00 pod oznakom i brojem rješenja U/I 2417/98 kod Osnovnog suda u Banjoj Luci od 28.12.1998. godine.

Spajanje pripajanjem - preuzimanjem ugostiteljsko trgovačkog preduzeća Kaldera d.o.o. Laktaši i Energokrajina d.o.o. Laktaši Društvo je upisano u sudski registar broj 1-7201-00 pod oznakom i brojem rješenja U/I 4781/05 kod Osnovnog suda u Banjoj Luci od 06.09.2006. godine. Izvršeno je povećanje osnivačkog uloga kod Društva i on sad iznosi 1.012.000 KM.

Sjedište Društva je u Kobatovci bb, Laktaši. Šifra osnovne djelatnosti: 27.12 Proizvodnja uređaja za distribuciju i kontrolu električne energije.

Matični broj: 1832107

JIB: 4401185190004

Broj zaposlenih radnika na dan 31.12.2015. godine je 184. (na 31.12.2014. god. broj radnika 201)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pravna lica u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumijeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
(NASTAVAK)**

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja primjenjuju se za periode koji počinju 1. januara 2009. godine ili kasnije. Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2014. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja Društvo nije u potpunosti primjenilo MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2014. godine. Imajući u vidu materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu da imaju na istinitost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS br. 49/15).

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

(a) Prihodi

Prihodi od prodaje usluga su prikazani po vrijednosti privremenih situacija, koje se formiraju po osnovu procenta dovršenosti posla. Nakon završetka posla izdaje se konačna situacija.

Prihodi od prodaje robe i proizvoda se iskazuju po pravičnoj vrijednosti sredstava koja je primljena ili će biti primljena, u neto iznosu nakon umanjjenja za date popuste, povraćaje proizvoda i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe priznaju se kada se rizik i korist povezana sa pravom vlasništva prenosi na kupca, a to podrazumjeva datum isporuke kupcu.

(b) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili slijedeći:

Valuta	31.12.2015.	31.12.2014.
EUR	1,955830	1,955830

(c) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstava koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(d) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, proizvodni objekti, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti. Objekti namijenjeni za pružanje ugostiteljskih usluga vrednuju se po revalorizovanoj (procjenjenoj) vrijednosti, koja predstavlja njihovu fer vrijednost na dan revalorizacije (procjene).

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1,3-10
Vozila	10-15,5
Računari	20
Namještaj	10-15
Ugostiteljska oprema	10-20
Proizvodna oprema	5-20

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(e) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

(f) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od slijedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(f) Finansijski instrumenti (nastavak)

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri mjeseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(f) Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Obezvrijeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

(g) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobit utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(g) Porez na dobitak (nastavak)

Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(h) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

(i) Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se ugovorom o lizingu na Društvo prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva u visini sadašnjih minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu. Sredstva koja se drže na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda korisnog vijeka trajanja ili perioda zakupa, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(i) Lizing (nastavak)

Zakupi kod kojih zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se u bilansu uspjeha ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i - promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja, umanjeња vrijednosti sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

(d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE

5. PRIHODI OD PRODAJE ROBE

Prihodi od prodaje robe	2015. u KM	2014. u KM
Prihod od veleprodaje na domaćem tržištu	325.444	4.950.985
Prihod od prodaje robe na malo- hotel	386.313	382.305
Prihod od prodaje robe na inostranom tržištu	4.960	274
Ukupno prihodi od prodaje robe:	716.717	5.333.564

6. PRIHODI OD PRODAJE UČINAKA

Prihodi od prodaje učinaka	2015. u KM	2014. u KM
Prihod od prodaje usluga	9.266.489	11.329.096
Prihod od prodaje učinaka na inostranom tržištu	1.589.434	2.252.993
Prihod od prodaje proizvoda	1.050.176	1.882.771
Prihod od prodaje proizvoda i usluga-hotel	381.410	408.419
Prihod od usluga prevoza- neoporezivi	-	38.687
Prihod od prodaje otpadnog materijala	-	23.173
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	12.287.509	15.935.139

7. POVEĆANJE (SMANJENJE) VRIJEDNOSTI ZALIHA UČINAKA

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka u 2015. godini u iznosu od 4.100.248 KM (u 2014.godini smanjenje vrijednosti zaliha učinaka u iznosu od 1.552.256 KM), u potpunosti se odnosi na povećanje vrijednosti nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda na kraju godine u odnosu na vrijednost zaliha na početku godine.

8. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrijednost prodate robe	2015. u KM	2014. u KM
Nabavna vrijednost prodate robe na veliko	255.225	4.449.999
Nabavna vrijednost prodate robe na malo	47.628	-
Ukupno nabavna vrijednost prodate robe:	302.853	4.449.999

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE

9. TROŠKOVI MATERIJALA

Troškovi materijala	2015. u KM	2014. u KM
Troškovi materijala za izradu	8.861.177	6.555.858
Troškovi goriva i energije	161.250	582.681
Troškovi ostalog (režijskog) materijala	433.641	444.452
Ukupno troškovi materijala:	9.456.068	7.582.991

10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2015. u KM	2014. u KM
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	1.858.225	2.036.244
Ostali lični rashodi i naknade	37.051	31.581
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	1.895.276	2.067.825

11. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi proizvodnih usluga	2015. u KM	2014. u KM
Troškovi usluga na izradi učinka	1.690.070	1.138.371
Troškovi transportnih usluga	96.317	198.342
Troškovi usluga održavanja	91.756	110.703
Troškovi ostalih usluga	-	54.375
Troškovi reklame i propagande	78.179	22.464
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	1.956.322	1.524.255

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Troškovi amortizacije i rezervisanja u 2015. godini u iznosu od 961.111 KM (u 2014. godini 1.033.152 KM) u potpunosti se odnose na troškove amortizacije.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**
13. NEMATERIJALNI TROŠKOVI (BEZ POREZA I DOPRINOSA)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2015. u KM	2014. u KM
Troškovi platnog prometa	57.241	238.035
Troškovi neproizvodnih usluga	212.541	116.339
Troškovi reprezentacije	43.704	182.687
Troškovi premije osiguranja	144.065	127.351
Troškovi članarina	5.222	8.304
Ostali nematerijalni troškovi	351.531	455.298
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	814.304	1.128.014

14. FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi	2015. u KM	2014. u KM
Rashodi kamata	1.312.085	1.840.383
Negativne kursne razlike	53.266	114
Kasa skonto odobren kupcima	4.418	-
Ukupno finansijski rashodi:	1.369.769	1.840.497

15. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi	2015. u KM	2014. u KM
Naplaćena otpisana potraživanja	150.579	523.483
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	89.186	143.572
Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.000	-
Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	10.075	23.790
Ukupno ostali prihodi:	250.840	690.845

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**
16. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit	2015. u KM	2014. u KM
Dobitak prije oporezivanja	301.400	309.545
Korekcija za poreske svrhe	440.231	-
Poreska osnovica	741.631	309.545
Umanjene poreske osnovice na osnovu ulaganja	-	139.252
Neto poreska osnovica	741.631	170.293
Tekući porez na dobit (po stopi od 10%)	74.163	17.029

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	<i>Zemljište i građev. objekti</i>	<i>Oprema</i>	<i>Avansi, nekretnine i oprema u pripremi</i>	<i>Ukupno</i>
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 31.12.2013.	16.493.791	8.812.891	2.225.402	25.306.684
Nabavka	181.951	189.016	553.482	924.449
Stanje na dan 31.12.2014.	16.675.742	9.001.907	2.778.884	28.456.533
Nabavka	-	184.983	-	184.983
Stanje na dan 31.12.2015.	16.675.742	9.186.890	2.778.884	28.641.516
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Stanje na dan 31.12.2013.	1.245.484	4.955.749	-	6.201.232
Amortizacija	157.439	875.712	-	1.033.152
Povećanje po osnovu ukidanja rev.rezervi	62.511	-	-	62.511
Stanje na dan 31.12.2014.	1.465.434	5.831.461	-	7.296.895
Amortizacija	151.121	809.990	-	961.111
Povećanje po osnovu ukidanja rev.rezervi	62.511	70.671	-	133.182
Stanje na dan 31.12.2015.	1.679.066	6.712.122	-	8.391.188
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2014. godine	15.210.308	3.170.446	2.778.884	21.159.638
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2015. godine	14.996.676	2.474.768	2.778.884	20.250.328

Na nekretninama, postrojenjima i opremi upisana je hipoteka po osnovu kredita i garancija koje Društvo koristi kod poslovnih banaka.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**
18. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Dugoročni finansijski plasmani	Učešće	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica:			
- HE Bistrica d.o.o. Foča	30%	3.063.898	3.063.898
- Kaldera Energo Invest d.o.o. Novi Sad	50%	-	9.779
		3.063.898	3.073.677
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica:			
- Nova banka a.d. Banja Luka	1,06%	551.698	577.127
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:		3.615.596	3.650.804

19. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe i dati avansi	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Zalihe materijala	7.936.881	8.548.438
Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	7.076.864	3.186.864
Zalihe gotovih proizvoda	589.229	378.981
Zalihe robe	16.049	-
Dati avansi	436.810	702.524
Ukupno zalihe i dati avansi:	16.055.833	12.816.807

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Kratkoročna potraživanja	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Druga kratkoročna potraživanja	4.609.946	4.613.679
Potraživanja od kupaca:		
- Kupci u zemlji	5.382.360	3.539.783
- Kupci u inostranstvu	1.000.095	959.720
- Kupci - povezana pravna lica u zemlji	1.600	1.600
Potraživanja iz specifičnih odnosa	953.946	953.948
	11.947.947	10.068.730
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(979.018)	(932.234)
Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja	(75.373)	(96.123)
Ukupno kratkoročna potraživanja:	10.893.556	9.040.373

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Druga kratkoročna potraživanja na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od 4.609.946 KM (na 31. decembar 2014. godine 4.613.679 KM), odnose se na potraživanja od BDY CZECH A.S. Prag, uknjižena u 2013. godini na osnovu ugovora o prodaju HE Bistrica.

Potraživanja iz specifičnih odnosa na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od 953.946 KM (na 31. decembar 2014. godine 953.946 KM), odnose se na potraživanja od HE Bistrica doo.

21. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Glavna blagajna	6.849	21.109
Tekući račun	140.129	19.583
Devizni račun	3.545	577
Izdvojena sredstva	230.277	-
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	380.800	41.269

22. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od 1.012.000 KM (31. decembra 2014. godine: 1.012.000 KM) sastoji se od uloga vlasnika gospodina Milenka Čičića.

23. OBAVEZE PO EMITOVANIM DUGOROČNIM HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI

Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti u iznosu od 6.141.119 KM (31.12.2014. god. 6.167.546 KM) u potpunosti se odnosi na obaveze po emitovanim obveznicama po osnovu rješenja Komisije za Hartije od vrijednosti RS od 28.04.2011. godine na period od 20 godina, kamatnom stopom od 6% i godišnjim anuitetima. Odlukom o kupovini Investicionog odbora za hartije od vrijednosti od 22.11.2012. godine odobrena je kupovina obveznica Emitenta Kaldera company d.o.o. Laktaši od strane Fonda za razvoj i zapošljavanje RS a.d. Banja Luka, Fonda za restituciju RS a.d. Banja Luka i Akcijskog fonda RS a.d. Banja Luka u čije ime i za račun istupa Investiciono Razvojna banka RS a.d. Banja Luka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

23. OBAVEZE PO EMITOVANIM DUGOROČNIM HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI
(NASTAVAK)

Dugoročne HOV	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Fond za razvoj i zapošljavanje RS a.d. Banja Luka	1.652.000	1.652.000
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	1.652.000	1.652.000
Akcijski fond RS a.d. Banja Luka	3.303.999	3.303.999
	6.607.999	6.607.999
<i>Tekuća dospjeća dugoročnih HOV</i>	(466.880)	(440.453)
Ukupno dugoročne HOV:	6.141.119	6.167.546

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim HOV na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni HOV	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Do 1 godine	466.880	440.453
Preko 5 godina	6.141.119	6.167.546
Ukupno dugoročne HOV:	6.607.999	6.607.999

24. DUGOROČNI KREDITI

Dugoročni krediti	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
<i>Dugoročni krediti u zemlji</i>		
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	1.359.504	1.700.000
Unicredit banka a.d. Banja Luka	146.001	253.066
Hypo Alpe Adria banka a.d. Banja Luka	4.659.769	5.118.262
IRB RS a.d. Banja Luka	693.329	704.000
Nova banka a.d. Banja Luka	8.786.769	9.268.741
	15.645.372	17.044.069
<i>Tekuća dospjeća dugoročnih kredita</i>	(2.714.812)	(2.510.635)
Ukupno dugoročni krediti:	12.930.560	14.533.434

Dugoročni krediti na 31. decembar 2015. godine u iznosu od 12.930.560 KM (na 31. decembar 2014. godine 14.533.434 KM) odnose se na kredite za investicije i obrtna sredstva na rok od 36 do 180 mjeseci i kamatnom stopom koja se u 2015. godini kretala u rasponu od 5,3% do 7,5% na godišnjem nivou. Kamatna stopa je promjenjiva i vezana je za vrijednost Euribor-a.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

24. DUGOROČNI KREDITI (NASTAVAK)

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni krediti	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Do 1 godine	2.714.812	2.510.635
Od 1 do 2 godine	2.119.646	3.429.620
Od 3 do 5 godina	4.037.678	6.157.324
Preko 5 godina	6.773.236	4.946.490
Ukupno dugoročni krediti:	15.645.372	17.044.069

25. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Tekuća dospjeća dugoročnih obaveza	3.181.692	2.951.088
Kratkoročni krediti od banaka	3.881.725	2.623.305
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	6.552.319	1.331.665
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	13.615.736	6.906.058

26. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze iz poslovanja	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	4.527.339	4.028.883
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	2.003.243	2.473.701
Primljeni avansi od pravnih i fizičkih lica u zemlji	774.132	67.202
Ukupno obaveze iz poslovanja:	7.304.714	6.569.786

27. OBAVEZE ZA ZARADE I NAKNADE ZARADA

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	107.563	105.454
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	35.769	24.237
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	266.423	220.938
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	409.755	350.629

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN
31. DECEMBAR 2015. GODINE**
28. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Obračunati prihodi budućeg perioda	1.958.474	2.756.063
Unaprijed obračunati rashodi perioda	403.879	391.565
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	2.362.353	3.147.628

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

U skladu sa Ugovorom o prodaji udjela Društva u „Bistrica“ d.o.o. Foča, Društvo će biti dužno da vrati kupcu do sada naplaćeni iznos od 7.529.946 KM ukoliko ne budu ispunjeni svi naknadni uslovi iz ovog Ugovora. Društvo je dostavilo dokaz o ispunjenju naknadnih uslova i smatra da ovaj Ugovor neće prouzrokovati materijalno značajne odlive po Društvo.

Procjenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2015. godine vode protiv Društva iznosi 314.112 KM. Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zatezних kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Rukovodstvo smatra da sudski sporovi koji se vode protiv Društva neće prouzrokovati materijalno značajne štete po Društvo.

Vrijednost datih garancija po osnovu primljenog avansa i za garantni period na dan 31.12.2015. godine iznosi 5.047.606 KM. Rukovodstvo smatra da date garancije neće prouzrokovati materijalno značajne odlive za Društvo

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. Potraživanja i obaveze prema povezanim licima su date kako slijedi:

Bilans stanja	2015. u KM	2014. u KM
Dugoročni finansijski plasmani:		
- HE Bistrica d.o.o. Foča	3.063.898	3.063.898
- Energo invest d.o.o. Novi Sad	-	9.779
	3.063.898	3.073.677
Potraživanja od kupaca:		
- HE Bistrica d.o.o. Foča	1.600	1.600
Potraživanja za specifične poslove:		
- HE Bistrica d.o.o. Foča	953.948	953.948
Ukupna aktiva	4.019.446	4.029.225

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

31. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje, obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

(a) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društvo vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procjenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na veći broj kupaca.

(b) Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE NA DAN

31. DECEMBAR 2015. GODINE

31. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**Upravljanje rizikom kapitala**

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2015. u KM	31.12.2014. u KM
Ukupna zaduženost	32.687.415	27.607.038
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	380.800	41.269
Neto zaduženost	32.306.615	27.565.769
Kapital	8.487.887	8.781.623
Ukupan kapital	40.794.502	36.347.392
Pokazatelj zaduženosti	79,19%	75,84%

32. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Odgovorno lice
